

Automatisering van het rechtsbedrijf

Computerrecht 2018/49

Editorial

De automatisering van het rechtsbedrijf, tegenwoordig legal tech, staat weer volop in de belangstelling. De prachtige vergezichten op het gebied van kunstmatige intelligentie en blockchain maken het daarbij verleidelijk om te gaan speculeren over de digitale toekomst van het rechtsbedrijf. Toch doen we dat niet. We blijven in deze special met beide benen op de grond staan en behandelen realistische tech-ontwikkelingen in de praktijk van het recht.

Deze special wordt geopend door twee mensen die de legal tech al jaren volgen: Richard De Mulder en Kees van Noortwijk. Zij schetsen de ontwikkeling van de automatisering in het rechtsbedrijf vanaf het grijze verleden tot aan de huidige praktijk van lerende algoritmes. Als de functie van het recht is beslissingen nemen op grond van juridische kennis én invoelen van de maatschappelijke ontwikkelingen, dan is hun conclusie dat de technologie dat nog niet kan. Ook halen zij jurimetrie – de juridische variant van econometrie – onder het stof vandaan. Dit vakgebied zou gezien de stand van de huidige (informatie)techniek en de voortschrijdende digitalisering in het recht wel eens tot grote bloei kunnen komen.

Voor een toekomst waarin digitale toepassingen een rol spelen, moet de digitale juridische informatiehuishouding op orde zijn. Marc van Opijnen signaleert dat de technologie nog moeite heeft met juridische informatie. Eén van de oorzaken: de juridische informatie die wordt opgeslagen is heel divers en vooral weinig gestructureerd. Die input moet verbeteren met meer structurering. Tot het zover is, hebben wij 'rechtzetters' nodig als we juridische informatie willen laten verwerken door computers. Pas als dit voorwerk niet meer nodig is en alle juridische informatie op een eenduidige en samenhangende wijze wordt opgeslagen en verwerkt, kunnen we gaan denken aan echt geavanceerde computertoepassingen in het juridische bedrijf.

Zeker geen toekomstmuziek is de digitalisering van de processen van de rechterlijke macht. De processen worden steeds meer digitaal. Sterker, er zijn al meer dan 20.000 zaken digitaal ingediend en verwerkt. De digitalisering van de rechtspraak is nog lang niet af, maar in 2018 zullen er weer meer zaken digitaal kunnen worden ingediend. De rechters die meewerken met de IT-teams van het Kwaliteit- en Innovatieprogramma van de Rechtspraak in Nederland (KEI) geven een overzicht van de stand van zaken van de digitalisering van de rechtspraak. De rechtspraak wordt transparanter, voorspelbaarder en sneller.

Burgers zullen zelfredzamer worden in het juridische domein als gevolg van de ontwikkeling van digitale tools. Wat doet de informatietechnologie voor de gewone burger die een probleem heeft en op zoek is naar een oplossing, al of niet via het recht? Jin Ho Verdonschot ziet ook hier een ontwikkeling in de richting van slimmere systemen die nauwkeurig op het geval toegesneden hulp en advies kunnen geven. Hij beschrijft onder meer het Canadese Civil Resolution Tribunal waar burgers flexibel, snel en goedkoop geschillen over wonen en kleine geldvorderingen kunnen voorleggen.

Tot slot zit ook de advocatuur niet stil. Daar dringt de noodzaak door om legal tech in te gaan zetten in de praktijk. Dat gebeurt mede onder invloed van de veranderende behoeften en wensen van de cliënten. Cliënten willen meer inzicht in processen en meer efficiëntie; advocatenkantoren, maar ook andere spelers op de markt van juridische dienstverlening, proberen met legal tech aan die behoeften tegemoet te komen. De wereld van automatisering en recht is op alle fronten in beweging!

Veel leesplezier!